

Zadeva C-513/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

9. avgust 2023

Predložitveno sodišče:

Administrativen sad Pleven (upravno sodišče v Plevnu, Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

28. julij 2023

Tožeča stranka:

Obshtina Pleven (občina Pleven, Bolgarija)

Tožena stranka:

Rakovoditelj na Upravlyavashtia organ na Operativna programa „Regioni v rastezh“ 2014–2020 (vodja organa upravljanja operativnega programa „Rastoče regije“ za obdobje 2014–2020)

Predmet postopka v glavni stvari

Zadeva se nanaša na tožbo, ki jo je vložila občina zoper upravni akt, s katerim ji je bil naložen finančni popravek v višini 25 % upravičenih izdatkov v zvezi s pogodbo, ki jo je sklenila z izvajalcem za enega od sklopov v okviru postopka oddaje javnega naročila.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Razlaga člena 42(3)(b) v povezavi s točko 2 Priloge VII k Direktivi 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta, zlasti izraza „ali enakovredni“ v zvezi s standardom, ki ga je treba upoštevati, na podlagi člena 267, prvi odstavek, točka (b), PDEU

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba člen 42(3)(b) Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES v povezavi s točko 2 Priloge VII k tej direktivi razlagati tako, da dopušča nacionalno ureditev in sodno prakso, v skladu s katerima mora javni naročnik v obvestilu o javnem naročilu pri vsakem sklicevanju na standard, ki ga je treba upoštevati, vedno navesti tudi besedi „ali enakovredni“, tudi če se zahteva skladnost s harmoniziranim standardom, sprejetim na podlagi Uredbe (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS ali na podlagi razveljavljene Direktive 89/106/EGS?

Določbe prava Unije in sodna praksa

Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS, uvodne izjave 1, 2, 14 in 16 ter člen 17(1)

Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta, člen 160

Uredba št. 1303/2013, člen 2, točka 36, in člen 152(1); Uredba št. 1083/2006, člen 2, točka 7

Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES, člen 42 ter Priloga VII, točki 1 in 2

Sodbi Sodišča z dne 27. oktobra 2016, C-613/14, točka 40, in z dne 17. decembra 2020 v združenih zadevah C-475/19 P in 688/19 P, točki 65 in 66

Nacionalna zakonodaja

Zakon za obshtestvenite porachki (zakon o javnem naročanju, v nadaljevanju: ZOP), člen 2(1), točki 1 in 2, ter (2), člen 18(1), točka 12, člena 48(2) in 59(2), člen 107, točka 1, člen 112(1), točka 2, in člen 181(4)

Naredba Nr. RD-02-20-1 ot 5 fevuari 2015 za usloviyata i reda za vlagane na stroitelni produkti v stroezhite na Republika Balgaria (uredba št. RD-02-20-1 z dne 5. februarja 2015 o pogojih in postopku za vgradnjo gradbenih proizvodov v gradbene objekte v Republiki Bolgariji), ki jo je sprejel Ministar na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto (minister za regionalni razvoj in javna dela) (Uradni list št. 14 z dne 20. februarja 2015, velja od 1. marca 2015)

Naredba za posochvane na nerednosti, predstavlyavashti osnovania za izvarshvane na finansovi korektsii, i protsentnitate pokazateli za opredelyane razmera na finansovite korektsii po reda na Zakona za upravlenie na sredstvata ot

Evropeyskite strukturni i investitsionni fondove (uredba o ugotavljanju nepravilnosti, ki so razlog za finančne popravke, ter odstotnih kazalnikov za določitev višine finančnih popravkov v skladu z zakonom o upravljanju s sredstvi iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, v nadaljevanju: uredba o ugotavljanju nepravilnosti) (sprejeta s Sklepom Sveta ministrov št. 57 z dne 28. marca 2017, Uradni list št. 27 z dne 31. marca 2017, velja od 31. marca 2017)

Povzetek dejanskega stanja in postopka

- 1 V tem sodnem postopku se izpodbija odločba vodje organa upravljanja operativnega programa „Rastoče regije“ za obdobje 2014–2020 (v nadaljevanju: organ upravljanja) št. RD-02-36-313 z dne 20. marca 2023, s katero je bil Obshtina Pleven (občina Pleven) izrečen finančni popravek v višini 25 (petindvajset) % upravičenih izdatkov v zvezi s pogodbo št. BG16RFOP001-1.007-0004-C01-S-09 (IRO-2541)/23. 3. 2021, ki jo je ta občina sklenila z izvajalcem „DIKISTROY“ EOOD za 1.449.180,17 bolgarskega leva (BGN) brez DDV oziroma 1.739.016,20 BGN z DDV. Skupni znesek finančnega popravka znaša 434.754,05 BGN z DDV.
- 2 Občina Pleven je upravičenka na podlagi pogodbe o upravljanju št. RD-02-37-44 z dne 10. julija 2020 in Priloge 1 k tej pogodbi, ki jo je z MRRB [Ministerstvo na regionalno razvite i blagoustroystvo (ministrstvo za regionalni razvoj in javna dela)] za dodelitev nepovratnih sredstev iz naslova prednostne osi 1 „Trajnostni in celostni razvoj mestnih območij“ iz operativnega programa „Rastoče regije“, postopek BG16RFOP001-1.001-039 „Izvajanje celovitih načrtov za sanacijo in razvoj mestnih območij 2014–2020“ sklenila za izvajanje predloga projekta BG16RFOP001-1.007-0004 „Vzpostavitev trajnostnega urbanega okolja v občini Pleven – 2. stopnja“.
- 3 V okviru te pogodbe je izvedla postopek oddaje javnega naročila, in sicer javni natečaj v smislu člena 18(1), točka 12, ZOP, naslovljen „Izvedba gradbenih del za obnovo linearnih objektov v urbanem okolju v občini Pleven, ki obsega tri sklope“. V dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila so navedene tudi zahteve, na katere se sklicuje odločba, ki je predmet postopka.
- 4 Komisija za pregled, oceno in izbor prispelih ponudb, ki jo je z odredbo oktobra 2020 imenoval župan občine, je od skupno 17 prispelih ponudb, od tega šest za sklop št. 1, v izbor za sklop št. 1 uvrstila tri udeležence, potem ko je nekatere udeležence izločila. Po odpiranju ponudb sta bila izbrana dva udeleženca, tretji pa je medtem umaknil svojo ponudbo. Razvrstitev udeležencev za sklop št. 1 je bila določena z odločbo župana občine št. RD-10-159/16. 2. 2021 o izbiri izvajalcev za razpisane sklope. Na podlagi poročila predsednika komisije, da je bil v zapisnikih in odločbi napačno naveden naziv razpisa, in njegovega predloga za popravek so bili izvajalci za posamezne sklope naknadno določeni z odločbo župana občine št. RD-10-186/19. 2. 2021. Na podlagi tega izbora je bila sklenjena pogodba za

sklop št. 1, navedena v točki 1 zgoraj. K tej pogodbi sta bila priložena tehnična specifikacija in program del.

- 5 Organu upravljanja je bil v preverjanje poslan kontrolni list, v katerem je bil izražen sum nepravilnosti, in na tej podlagi je bil sprožen upravni postopek. Občina je bila o sumu nepravilnosti obveščena z dopisom št. 99-00-6-69/17. 2. 2023 ter je imela možnost navesti razloge in predložiti pisne dokaze za izpodbijanje prvotnih ugotovitev organa upravljanja v zvezi z nepravilnostmi. Občina Pleven je vložila ugovor št. BG16RFGP001-1.007-0004-C02-M061 z dne 2. marca 2023 z enakimi ugovori, kot jih je navedla v tožbi.
- 6 V zadevi, ki jo obravnava predložitveno sodišče, je bil predložen tudi dopis Bolgarski Institut po standartizatsia (bolgarski inštitut za standardizacijo, v nadaljevanju: BIS), v katerem so navedene te ugotovitve:

„Bolgarski standard BDS 624:1987 Betonski robniki je bil 25. marca 2005 nadomeščen z bolgarskim standardom BDS EN 1340:2005 Betonski robniki za talne obloge, ki je trenutno v veljavi. Zahteve in preskusne metode. V zvezi z njim je bil izveden popravek BDS EN 1340:2005/AC:2006.

Bolgarski standard, ki uvaja evropski standard BDS EN 60332-1-2:2006 Preskusi na električnih kabljih in kabljih iz optičnih vlaken v požarnih razmerah – 1-2. del: Preskus navpičnega širjenja ognja po posamezni izolirani žici ali kablu – Postopek za predmešani plamen 1 kW, je usklajen mednarodni standard IEC 60332-1-2:2004. V zvezi z njim je bil izveden popravek IEC 60332-1-2: 2004/AMD1:2015 EDI in tri spremembe: BDS EN 60332-1-2:2004/11:2015, BDS EN 60332-1-2:2004/11:2017 in BDS EN 60332-1-2:2004/A12:2021.“

Glede vprašanja, ali obstajajo enakovredni standardi, je v dopisu BIS navedeno: „V standardizaciji pojem ‚enakovredni standardi‘ ne obstaja. Slednje izhaja iz načela mednarodne, evropske in nacionalne standardizacije, v skladu s katerim lahko za določen predmet obstaja samo en standard. Standardi z različnimi referenčnimi številkami ali z isto številko, vendar z različnim letom nastanka, ne morejo biti enakovredni.

Trenutno veljata standard BDS EN 1340:2005, ki je razveljavil standard BDS 624:1987, in standard BDS EN 60332-1-2:2006, ki je razveljavil standard BDS EN 50265-2-1:2002.

Ko se evropski standard uvede kot nacionalni standard, mora BIS kot bolgarski nacionalni organ za standardizacijo razveljaviti nasprotujoči nacionalni standard, da bi upošteval načelo harmonizacije, ki je ključno načelo prostega evropskega trga.

Ko je pripravljena nova različica standarda, običajno takoj razveljavi staro različico. V nekaterih primerih je ta razveljavitev odložena za določeno obdobje, v katerem se uporabljata obe različici standarda, gre za tako imenovano obdobje skupne uporabe.“

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 7 Toženi organ upravljanja trdi, da so bile pri izvedbi postopka oddaje javnega naročila ugotovljene tri kršitve, od katerih je le prva razlog za predlog za sprejetje predhodne odločbe, in sicer: kršitev členov 2(2) in 48(2) ZOP v povezavi s členom 2(1), točki 1 in 2, ZOP – nezakonito merilo za izbor. Tehnične specifikacije za sklop št. 1 naj bi določale te standarde: – BDS 624-87; – BDS EN 1340:2005; – EN 60332-1-2. Naročnik naj ne bi predvidel možnosti, da bi kandidati lahko predložili ponudbo, enakovredno tem standardom, kar naj bi pomenilo kršitev člena 48(2) ZOP, v skladu s katerim je treba pri vsakem sklicevanju na standard, specifikacijo, tehnično oceno, tehnično soglasje ali tehnično referenco v smislu člena 48(1), točka 2, ZOP navesti besedi „ali enakovredni“. Glede na tako oblikovan pogoj organ upravljanja meni, da je naročnik neupravičeno omejil možnost sodelovanja oseb, ki bi lahko zagotovile izvedbo naročila z uporabo enakovrednih standardov. Kršitev naj bi bila znatna zaradi morebitnih finančnih posledic. Opozoriti je treba, da morajo gradbeni proizvodi za naložbene projekte v skladu s členom 6 uredbe št. RD-02-20-1 z dne 5. februarja 2015 o pogojih in postopku za vgradnjo gradbenih proizvodov v gradbene objekte v Republiki Bolgariji izpolnjevati zahteve glede njihovih lastnosti v skladu s harmoniziranimi tehničnimi specifikacijami Uredbe (EU) št. 305/2011, uredbami iz člena 3(3), delegiranimi uredbami iz člena 3(4) in nacionalnimi zahtevami glede predvidene uporabe. Pri oblikovanju pogojev naročila naj bi bil naročnik kljub temu dolžan, da pri vsakem sklicevanju na standard navede besedi „ali enakovredni“. V zvezi s tem naj bi se bilo treba sklicevati na sodno prakso, ki izhaja iz sodbe VAS [Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče)] št. 7298 z dne 16. maja 2019 v upravni zadevi št. 2451/2019.
- 8 V izpodbijani odločbi so bile navedene tudi kršitev člena 160 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ter nepravilnosti v smislu člena 2, točka 36, Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta. Te imajo po mnenju organa upravljanja finančne posledice, saj naj bi lahko nepravilnost obstajala tudi, če obstaja možnost oškodovanja proračuna, ne da bi bilo treba dokazati obstoj konkretne finančne posledice. Zlasti prva kršitev naj bi pomenila nepravilnost v smislu točke 11(b) Priloge 1 k členu 2(1) uredbe o ugotavljanju nepravilnosti, saj naj bi se ta nepravilnost nanašala na uporabo meril za oddajo javnega naročila, ki naj ne bi bila diskriminatorna iz nacionalnih/regionalnih/lokalnih razlogov, temveč naj bi omejevala dostop kandidatov ali udeležencev do zadevnega postopka oddaje javnega naročila. V skladu s členom 5(1) uredbe o ugotavljanju nepravilnosti naj bi se finančni popravek določil v skladu z načelom sorazmernosti, saj naj finančnih posledic kršitev ne bi bilo mogoče dejansko količinsko opredeliti. Finančni popravek naj bi bil v skladu s členom 7 uredbe o ugotavljanju nepravilnosti določen po najvišji stopnji v višini 25 %.
- 9 Organ upravljanja je ugovor, ki ga je občina Pleven vložila dne 2. marca 2023, zavrnil kot neutemeljen.

- 10 To odločbo je tožeča stranka, občina Pleven, izpodbijala, ker naj ne bi bila združljiva z materialnim pravom. Ugotovitve organa upravljanja o njenih kršitvah v vlogi javnega naročnika pri razpisu in izvedbi postopka oddaje javnega naročila ter pri sklenitvi pogodbe, ki je predmet postopka, naj bi bile napačne, neutemeljene in nezdružljive z določbami ZOP in ZUT (Zakon za ustroystvo na teritoriyata (zakon o prostorskem načrtovanju)). V zvezi s prvo kršitvijo je v tožbi navedeno, da se tehnične specifikacije za sklop št. 1 sklicujejo na standarde BDS 624-87, BDS EN 1340:2005 in EN 60332-1-2, pri čemer naj ne bi bilo določeno, da bi udeleženci lahko predložili enakovredno ponudbo. Organ upravljanja naj bi trdil, da je javni naročnik neupravičeno omejil možnost sodelovanja oseb, ki naj bi bile sposobne predložiti enakovredno ponudbo za izvedbo naročila, kar pa naj ne bi veljalo iz teh razlogov:
- 11 Standard BDS 624-87 naj bi urejal preskuse materialov, lastnosti, zahteve in preskusne metode za cement, montažne betonske elemente za robnike, žlebove in dodatne elemente, ki se v skladu z Bulgarski darzhaven standart (bolgarski nacionalni standard) uporabljajo kot obloge za prometne površine in strešne kritine. Hkrati naj bi bil navedeni standard BDS EN 1340:2005 „harmonizirani standard“ v smislu Uredbe (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov. Člen 2(2) uredbe št. RD-02-20-1 z dne 5. februarja 2015 naj bi določal, da se „pri načrtovanju gradbenih objektov [...] predvidijo in pri njihovi izvedbi vgradijo gradbeni proizvodi, ki zagotavljajo izpolnjevanje osnovnih zahtev za gradbene objekte iz Priloge 1 k Uredbi (EU) št. 305/2011“. V zvezi s tem naj neobstoj navedbe „ali enakovredni“ ne bi povzročil, da bi bili morebitni kandidati odvrnjeni od sodelovanja v postopku oddaje javnega naročila, kot naj bi trdil organ upravljanja, saj naj bi morali udeleženci v skladu z uredbo in tehnično specifikacijo uporabljati robnike, ki izpolnjujejo zahteve Bulgarski Darzhaven standart (bolgarski nacionalni standard) ali harmoniziranega standarda v skladu z Uredbo (EU) št. 305/2011. V obravnavani zadevi naj bi bil standardu BDS enakovreden harmonizirani standard BDS EN, pri čemer naj v zvezi s tem ne bi obstajal noben drug enakovreden standard, saj bi bil kateri koli drug standard v nasprotju z uredbo RD-20-02-1 in Uredbo (EU) št. 305/2011. Čeprav javni naročnik formalno ni upošteval člena 48(2) ZOP, naj ta formalna kršitev ne bi imela nobenih finančnih posledic, pri sredstvih evropskih strukturnih in investicijskih skladov naj ne bi bila povzročena škoda, tretji element nepravilnosti pa naj ne bi bil izpolnjen.
- 12 V tožbi je navedeno tudi, da standard EN 60332-1-2 določa preskuse širjenja plamena za kable. Ta standard naj bi bil harmonizirani standard za preskuse odpornosti proti navpičnemu širjenju plamena po žili kabla, izolirani žici ali kablu oziroma kablu iz optičnih vlaken pod določenimi pogoji. Standard EN 60332-1-2 naj bi bil standard za preskušanje kablov, ki naj bi se splošno uporabljal na ozemlju EU in naj bi bil v tehnični specifikaciji naveden v povezavi z ukrepi pasivne požarne zaščite. V tem primeru je navedeni standard EN 60332-1-2 harmonizirani standard v smislu Uredbe (EU) št. 305/2011, pri čemer naj v zvezi s tem noben drug standard ne bi bil enakovreden, saj bi bil kateri koli drug standard

v nasprotju z uredbo RD-02-20-1 in Uredbo (EU) št. 305/2011. Čeprav javni naročnik formalno ni upošteval člena 48(2) ZOP, naj to ne bi imelo nobenih finančnih posledic, pri sredstvih evropskih strukturnih in investicijskih skladov naj ne bi bila povzročena škoda, kar naj bi pomenilo, da tretji element nepravilnosti ni izpolnjen.

- 13 Iz teh razlogov tožeča stranka meni, da ni prišlo do kršitve členov 2(2) in 48(2) ZOP v povezavi s členom 2(1), točki 1 in 2, ZOP, ki bi pomenila nepravilnost v smislu točke 11 Priloge 1 k členu 2(1) uredbe o ugotavljanju nepravilnosti, in zato predlaga razveljavitev odločbe v celoti, vključno z ugotovitvijo kršitve v točki 1 izpodbijane odločbe.

Povzetek obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 14 Iz tako ugotovljenega dejanskega stanja izhajajo naslednja vprašanja, ki so pomembna za presojo zakonitosti izpodbijane odločbe: ali gre za nepravilnost v smislu člena 2, točka 36, Uredbe št. 1303/2013 (ali člena 2, točka 7, Uredbe št. 1083/2006 v zvezi s členom 152(1) Uredbe št. 1303/2013), ki določa, da „nepravilnost“ pomeni vsako kršitev prava Unije, to je: 1. ali obstajajo dokazi o kršitvi določbe prava Evropske unije zaradi dejanja ali opustitve dejanja gospodarskega subjekta; 2. ali je nastala ali bi lahko nastala škoda za proračun Evropske unije v obliki neupravičenih izdatkov; in 3. ali obstaja vzročna zveza med kršitvijo in škodo?
- 15 Predložitveno sodišče mora glede kršitve, ki je opisana za namene tega predloga za sprejetje predhodne odločbe in je navedena v točki 1.1 izpodbijane odločbe, v sodbi zlasti ugotoviti, ali ta kršitev
- (a) pomeni kršitev točke 11(b) Priloge 1 k členu 2(1) uredbe o ugotavljanju nepravilnosti v različici, ki je veljala v času odločitve o finančnem popravku, ki je predmet postopka – točka 11: „Uporaba: – razlogov za izključitev, meril za izbor, meril za oddajo ali pogojev za izvedbo naročila ali tehničnih specifikacij, ki niso diskriminatorni v smislu točke 10 te priloge, vendar omejujejo dostop kandidatov ali udeležencev.“, točka (b) – primeri, ko so bila uporabljena diskriminatorna merila/pogoji/specifikacije, vendar obstaja minimalna stopnja konkurence, to je predloženi sta bili dve ali več ponudb, ki izpolnjujejo merila za izbor;
- (b) kršitev členov 2(2) in 48(2) ZOP v povezavi s členom 2(1), točki 1 in 2, ZOP in
- (c) kršitev člena 160 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta.
- 16 Za razjasnitev in pravičen odgovor na del teh vprašanj je treba razlagati določbe prava Skupnosti, zlasti direktivo Evropskega parlamenta in Sveta, ki je bila prenesena v bolgarsko pravo, vendar njen namen in vsebina nista jasna glede

zatrjevanega neobstoja kršitve členov 2(2) in 48(2) ZOP v povezavi s členom 2(1), točki 1 in 2, ZOP.

- 17 Natančneje, predložitveno sodišče je v zvezi z navedbo, ki manjka v dokumentih, da je za robnike in kable možna ponudba, enakovredna navedenim standardom, upoštevalo to: člen 48(2) ZOP, ki naj bi bil kršen, določa, da je treba pri vsakem sklicevanju na standard, specifikacijo, tehnično oceno ali tehnično soglasje v smislu člena 48(1), točka 2, ZOP navesti besedi „ali enakovredni“. V obravnavani zadevi ni sporno, da takega sklicevanja na standarde v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni bilo.
- 18 S členom 48(2) ZOP je v nacionalno pravo prenesena Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES, zlasti člen 42. V skladu s členom 42(1), prvi stavek, se tehnične specifikacije iz točke 1 Priloge VII navedejo v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. V tehnični specifikaciji so določene zahtevane značilnosti gradnje, storitve ali blaga. V skladu s členom 42(2) morajo tehnične specifikacije vsem gospodarskim subjektom zagotavljati enak dostop do postopka javnega naročanja in ne smejo neupravičeno ovirati odpiranja trgov javnih naročil konkurenci. Člen 42(3)(b) določa, da se brez poseganja v zavezujoča nacionalna tehnična pravila, kolikor so skladna s pravom Unije, tehnične specifikacije določijo na enega od naslednjih načinov: [...] (b) s sklicevanjem na tehnične specifikacije in po prednostnem vrstnem redu na nacionalne standarde, ki so prevzeti po evropskih standardih, evropske tehnične ocene, skupne tehnične specifikacije, mednarodne standarde, druge tehnične referenčne sisteme, ki jih določijo evropski organi za standardizacijo, ali, če teh ni, na nacionalne standarde, nacionalna tehnična soglasja ali nacionalne tehnične specifikacije, povezane s projektiranjem, izračunom in izvedbo gradenj ter uporabo blaga; pri vsakem sklicevanju se navedeta tudi besedi „ali enakovredni“.
- 19 Točka 2 navedene priloge VII določa: „standard“ pomeni tehnično specifikacijo, ki jo sprejme priznani organ za standardizacijo za večkratno ali stalno uporabo, skladnost s katero ni obvezna in sodi v eno od naslednjih kategorij: (a) „mednarodni standard“ pomeni standard, ki ga sprejme mednarodna organizacija za standardizacijo in je na voljo javnosti; (b) „evropski standard“ pomeni standard, ki ga sprejme evropska organizacija za standardizacijo in je na voljo javnosti; (c) „nacionalni standard“ pomeni standard, ki ga sprejme nacionalna organizacija za standardizacijo in je na voljo javnosti“.
- 20 Kot je razvidno iz teh določb, se člen 42 Direktive nanaša na „standard“ v smislu tehnične specifikacije, ki jo sprejme priznani organ za standardizacijo za večkratno ali stalno uporabo, skladnost s katero ni obvezna.
- 21 Na drugi strani obstaja Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS. V skladu z uvodnima izjavama 1 in 2 te uredbe morajo biti gradbeni objekti v skladu s pravili držav

članic načrtovani in zgrajeni tako, da ne ogrožajo varnosti ljudi, domačih živali ali imetja ter ne škodujejo okolju. Ta pravila neposredno vplivajo na zahteve glede gradbenih proizvodov. Navedene zahteve pa se izvajajo v nacionalnih standardih za proizvode, nacionalnih tehničnih soglasjih ter drugih nacionalnih tehničnih specifikacijah in določbah, povezanih z gradbenimi proizvodi. Razlike v navedenih zahtevah ovirajo trgovino v Uniji. V uvodni izjavi 14 je navedeno, da, kadar predvidena uporaba zahteva mejne vrednosti v zvezi s katerimi koli bistvenimi značilnostmi, ki jih morajo izpolnjevati gradbeni proizvodi v državah članicah, bi morale biti te vrednosti določene v harmoniziranih tehničnih specifikacijah. V skladu z uvodno izjavo 16 bi morale biti mejne vrednosti, ki jih določi Komisija v skladu s to uredbo, na splošno priznane vrednosti za zadevne gradbene proizvode, kar zadeva določbe v državah članicah, ter bi morale zagotavljati visoko raven varstva iz člena 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

- 22 Na podlagi teh premislekov harmonizirane standarde v skladu s postopkom iz člena 17(1) te uredbe pripravijo evropski organi za standardizacijo, ki so naštetih v Prilogi I k Direktivi 98/34/ES, in sicer na podlagi zahtev (v nadaljevanju: mandati), ki jih predloži Komisija v skladu s členom 6 navedene direktive po posvetovanju s stalnim odborom za gradbeništvo iz člena 64 te uredbe.
- 23 Pravna narava teh harmoniziranih standardov je bila predmet sodne prakse Sodišča Evropske unije. Predložitveno sodišče se sklicuje na sodbo Sodišča (tretji senat) z dne 27. oktobra 2016, C-613/14, točka 40: „Iz tega izhaja, da usklajeni standard, kakršen je v postopku v glavni stvari, ki je sprejet na podlagi Direktive 89/106 in katerega sklic je bil objavljen v Uradnem listu Evropske unije, spada v pravo Unije, ker se s sklicem na določbe takega standarda odloči, ali za nek proizvod domneva iz člena 4(2) Direktive 89/106 velja ali ne.“ Navedena domneva določa, da države članice domnevajo, da so gradbeni proizvodi primerni za uporabo, če omogočajo uporabo, za katero so namenjeni, če so pravilno oblikovani in izdelani, da zadostijo bistvenim zahtevam iz člena 3, kadar imajo taki proizvodi znak CE, ki kaže, da ustrezajo vsem določbam te direktive, skupaj s postopki ugotavljanja skladnosti, določenimi v Poglavju V, in s postopkom, določenim v Poglavju III. Sklicuje se tudi na sodbo Sodišča (prvi senat) z dne 17. decembra 2020 v združenih zadevah C-475/19 P in C-688/19 P, točki 65 in 66.
- 24 V obravnavani zadevi navedeni standardi v zvezi z betonskimi robniki in kabli pomenijo harmonizirane standarde v smislu Uredbe, tako da jih je mogoče šteti za obvezne. Zaradi tega se postavlja vprašanje, ali so zajeti v členu 42 Direktive o javnem naročanju, od odgovora na to vprašanje pa je odvisno, ali je naročnik dolžan ali upravičen zahtevati izvedbo, enakovredno zadevnemu standardu. Upoštevati je treba, da v skladu z dopisom BIS št. 3527/7. 6. 2023 drugi standardi ne obstajajo. S tem pa se spet odgovarja na vprašanje, ali so ti standardi obvezni za gradbene proizvode, to je robnike in električne kable, ki jih mora izvajalec vgraditi v objekt.

- 25 V skladu s členom 267(3) PDEU je Sodišče Evropske unije izključno pristojno za razlago prava Skupnosti. Senat predložitvenega sodišča je po preučitvi sodne prakse Sodišča Evropske unije ugotovil, da Sodišče o tem ali podobnem vprašanju ni odločalo v nobenem postopku razlage ali razveljavitve odločbe. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe se vloži na pobudo sodišča, ki mu je bila zadeva predložena. Glede na navedeno je treba postopek v tej zadevi prekiniti in Sodišču predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

DELOVNI DOKUMENT